

Wyszków

Rybienko Leśne

18/M/24

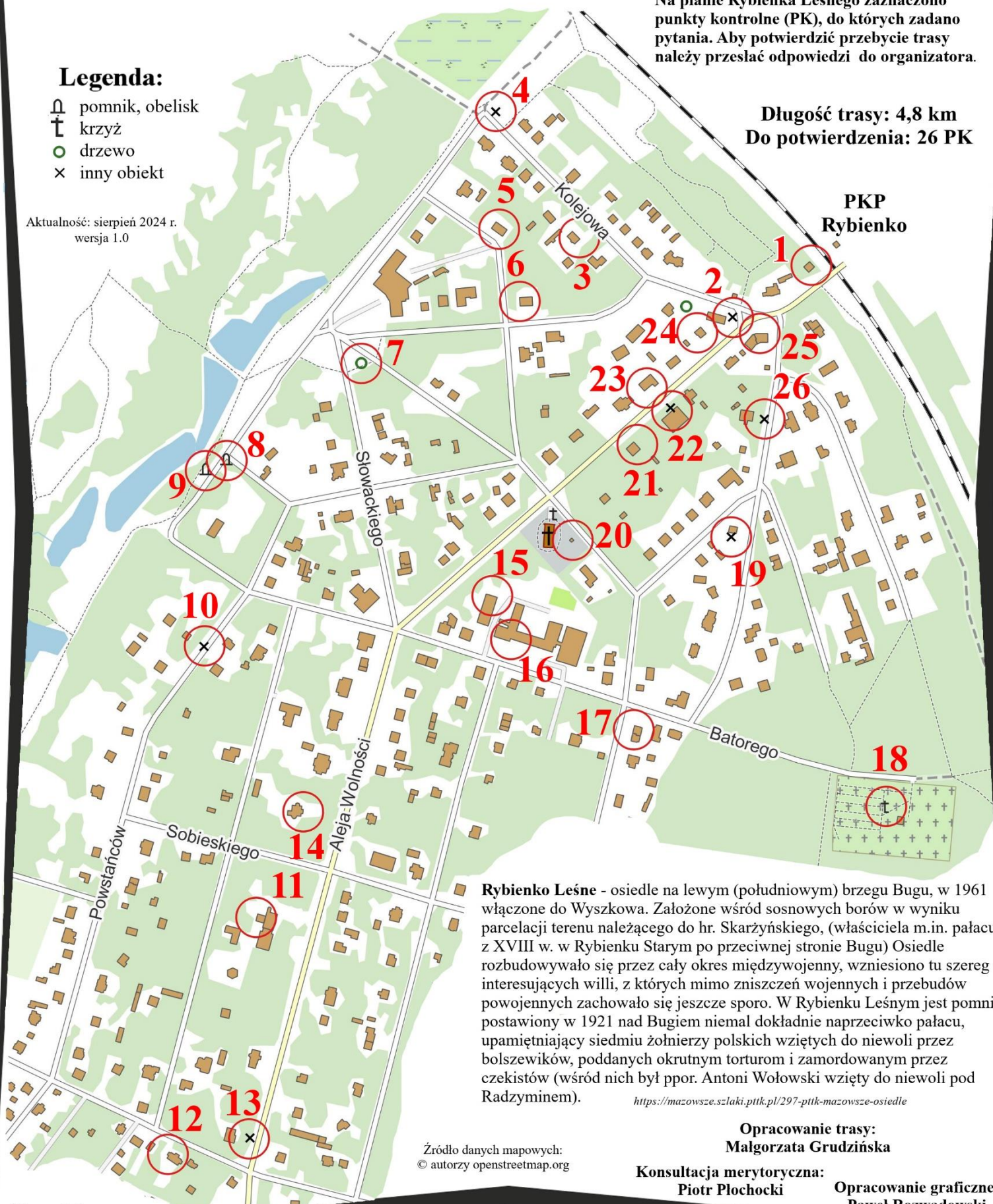
Na planie Rybienka Leśnego zaznaczono punkty kontrolne (PK), do których zadano pytania. Aby potwierdzić przebycie trasy należy przesłać odpowiedzi do organizatora.

Legenda:

- ⊕ pomnik, obelisk
- † krzyż
- drzewo
- × inny obiekt

Aktualność: sierpień 2024 r.
wersja 1.0

Długość trasy: 4,8 km
Do potwierdzenia: 26 PK

Rybienko Leśne - osiedle na lewym (południowym) brzegu Bugu, w 1961 włączone do Wyszkowa. Założone wśród sosnowych borów w wyniku parcelacji terenu należącego do hr. Skarzyńskiego, (właściciela m.in. pałacu z XVIII w. w Rybieniu Starym po przeciwnej stronie Bugu) Osiedle rozbudowywało się przez cały okres międzywojenny, wzniesiono tu szereg interesujących willi, z których mimo zniszczeń wojennych i przebudów powojennych zachowało się jeszcze sporo. W Rybieniu Leśnym jest pomnik postawiony w 1921 nad Bugiem niemal dokładnie naprzeciwko pałacu, upamiętniający siedmiu żołnierzy polskich wziętych do niewoli przez bolszewików, poddanych okrutnym torturom i zamordowanym przez czekistów (wśród nich był ppor. Antoni Wołowski wzięty do niewoli pod Radzyminem).

<https://mazowsze.szlaki.pttk.pl/297-pttk-mazowsze-osiedle>

Opracowanie trasy:
Małgorzata Grudzińska

Konsultacja merytoryczna:
Piotr Plochocki

Opracowanie graficzne:
Paweł Rozwadowski

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (18/M/24)

1.	<p>Al. Wolności 2A – opuszczony domek kolejarza z przełomu XIX/XX w., najbardziej znanym jego mieszkańcem był dróżnik Kołodziejski. (Pobliski przystanek kolejowy powstał w 1931 r., początkowo nazywał się Letnisko Rybienko.)</p> <p>Jakiego koloru są ościeżnice okienne na ścianie od strony torów?</p>
2.	<p>Tablica „Rybienko Leśne założone przez Kazimierza Skarżyńskiego w 1930 r.” Warto zwrócić uwagę na położenie przedwojennych willi – w terenie nie są oznaczone, a wiosną i latem części z nich, ukrytych za drzewami nie widać.</p> <p>Na ile działek letniskowych miał być podzielony teren zgodnie z planem parcelacji lasu z 1930 roku?</p>
3.	<p>Ul. Kolejowa 5 – przedwojenna willa Kalinowskich. Tu - już po wojnie – mieszkał Kazimierz Deptuła, oficer marynarki (podczas II wojny św. pływał w konwojach na kilku okrętach, do Polski wrócił na „Błyskawicy”). Przez ok. 20 lat w willi funkcjonowało muzeum marynistyczne, którego zbiory po śmierci założyciela przekazano do Szkoły Podstawowej nr 4. (Mieszkańcem sąsiedniej willi przy Kolejowej 7 wybudowanej przed wojną przez Pieńkowskiego był notariusz Muszyński.)</p> <p>Ile drzwi balkonowych znajduje się na piętze na ścianie frontowej?</p>
4.	<p>Barka - zabytek techniczny, prawdopodobnie z pocz. XX w. Wydobyta z dna rzeki w latach 90. przez firmę WOD-BUD była używana do remontów. Ustawiona tu po zakupie przez istniejące od 2019 r. Stowarzyszenie Miłośników Rybienka Leśnego i Okolic. U góry, wokół dziobu i rufy widoczne są pasy blachy z owalnymi otworami. (Około 300 m dalej na północny-zachód, nad brzegiem rzeki znajduje się niewielka pochylnia służąca do wodowania lub wyciągania małych jednostek pływających. Warto stamtąd spojrzeć na most kolejowy, tu w 2006 r. Andrzej Wajda nakręcił początkowe sceny filmu „Katyń”. W pobliżu pochylni jest także megafon do słuchania przyrody i tablica o ostatnim odcinku Szlaku kajakowego rzeki Bug.)</p> <p>Ile polderów (stłupków służących do mocowania lin cumowniczych) jest łącznie za tymi 4 otworami?</p>
5.	<p>Ul. Lenartowicza 12 – przedwojenny dom Mariana Podolskiego, chemika, współpracownika Ignacego Mościckiego, zanim ten został prezydentem. (Syn Mariana, Józef, kapitan, żołnierz armii gen Hallera, wojny 1919-1921, więziony przez Rosjan w 1940 r. w Starobielsku, został zamordowany Charkowie.)</p> <p>Ile kominów ma ten dom?</p>
6.	<p>Ul. Poniatowskiego 8 – drewniana, przedwojenna willa „Haneczka” Jana i Romany Regulskich, nauczycieli. Podczas wojny była miejscem spotkań konspiracyjnych.</p> <p>Ile łącznie drzwi i okien jest w ścianie od strony zachodniej?</p>
7.	<p>Grusza pospolita o obwodzie pnia 200 cm, wysokości 13 m i wieku ok. 150 lat, w 2023 r. ustanowiona pomnikiem przyrody. (To pierwsze drzewo owocowe wśród wyszkowskich pomników przyrody, które stanowią głównie dęby.)</p> <p>Jaki kolor mają „główki” mocujące tabliczkę „Pomnik przyrody” na pniu gruszy?</p>
8.	<p>Granitowa tablica upamiętniająca gen. bryg. Aleksandra Narbut-Łuczynskiego przy wejściu na teren willi Bellona, którą zbudował w latach 1934-36 dla swojej rodziny. (Willa w dużym stopniu została zniszczona we wrześniu 1939 r., po wojnie i uproszczonej odbudowie był w niej ośrodek wypoczynkowy Poczty Polskiej. Obecnie budynek jest zrujnowany, a posesja stanowi własność prywatną.)</p> <p>Jakie litery znajdują się na tarczach pod szponami orłów umieszczonych po obu stronach odznaki honorowej I Brygady Legionów „Za Wierną Służbę”?</p>
9.	<p>Pomnik pomordowanych przez bolszewicką czerezwyczajkę (jest starszy od Rybienka). Tablica z informacjami. (W pobliżu, przy zbiegu ulic Wołowskiego i Batorego, koniecznie trzeba podejść bliżej brzegu rzeki i spojrzeć na jej drugą stronę - widoczny budynek to dawny pałac Skarżyńskich, którzy byli właścicielami tych terenów i rozparcelowali je pod letnisko.)</p> <p>W którym roku pomnik wrócił na swoje miejsce?</p>
10.	<p>Ul. Powstańców 4/6 – dawna wozownia lub domek ogrodnika przy przedwojennej willi „Maria”, obecnie to oddzielna posesja. (Za budynkiem jest widoczny dach okazałej willi „Maria”, której właścicielem był Henryk Suchenek-Sucheki, oficer WP, urzędnik ministerialny, współzałożyciel i długoletni prezes powstałego w 1934 r. Stowarzyszenia Miłośników Osiedla Letniskowego Rybienko Leśne. Zginął w obozie w Auschwitz w 1941 r., willa nadal jest w rękach rodziny. Warto zwrócić uwagę na znajdującą się przy tej samej ulicy, nieco dalej na południe, na działce z pomnikowymi dębami - także należącej niegdyś do Sucheckich - figurę Matki Boskiej z 1934 r., być może poświęconą synowi Henryka, Jerzemu, który właśnie w tym roku utonął, próbując bezskutecznie uratować narzeczoną Dobrosławę, córkę ministra Sławomira Czerwińskiego. Na kolejnej posesji, której właścicielem był Tadeusz Krychowski, stoi niewielki obrośnięty winoroślą domek ogrodnika.)</p> <p>Jak się nazywa firma ochraniająca tę posesję?</p>
11.	<p>Gmach ośrodka szkoleniowo-wypoczynkowego powstałego w latach 90. XX w. (Jedną z jego części stanowi przebudowana willa z 1938 r., którą zaprojektował znany architekt Kazimierz Tołłoczko, wzniesiona dla Michała Fuksiewicza, oficera ordynansowego Józefa Piłsudskiego w 1914 r. Dom zwano „Majorówką” od stopnia wojskowego właściciela. W 1939 r. Fuksiewicz trafił do niewoli rosyjskiej, był w obozie w Starobielsku, został zamordowany w 1940 r. Charkowie.)</p> <p>Do jakiej firmy należy ośrodek? (Patrz: niebieski napis.)</p>
12.	<p>Ul. Jagiellońska 5 (ta strona ulicy to już wieś Drogoszewo) – przedwojenna, drewniana willa Stanisława i Stanisławy Bajorków, wędliniarzy, spokrewnionych z rodziną Morków (PK 26), Stanisława Bajorek to siostra Jana Morki.</p> <p>Na ile części jest podzielone okno w szczycie budynku od strony zachodniej?</p>
13.	<p>Al. Wolności 42 – willa Hildtów z 1935 r. (Jerzy Hildt był właścicielem firmy budowlanej, której najbardziej znanym dziełem jest Gmach Chemii Uniwersytetu Warszawskiego w Warszawie w dzielnicy Ochota, z roku 1936.) Willa już w latach 30. XX w. miała własny telefon. Obecnie posesja jest w rękach innej rodziny, mieszczą tu: restauracja „Leśny Dworek” i pokoje gościnne. (Warto zwrócić uwagę na przedwojenną figurę Matki Boskiej w południowo-wschodnim narożniku posesji.)</p> <p>Jakie zwierzę jest w szyldzie restauracji?</p>

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (18/M/24)

14.	Al. Wolności 30 – zabytkowa, neoklasycystyczna willa „Siewierzanka” Mikołaja Kwiryna Siewierskiego herbu Ogończyk, dyrektora Głównego Urzędu Celnego, wzniesiona w latach 1933-36. Po wojnie pełniła funkcję ośrodka wypoczynkowego Narodowego Banku Polskiego oraz „Orbisu”, obecnie własność prywatna. (Syn Mikołaja, Jerzy był pisarzem i scenarzystą filmowym, znany jest w szczególności jako autor powieści kryminalnych. Wnuk Wojciech (Voytek) Siewierski to inwestor w Dolinie Krzemowej w Kalifornii i wybitny ekspert w dziedzinie telekomunikacji komórkowej.)
	Ile kamiennych waz zdobi fronton budynku?
15.	Mural na budynku Szkoły Podstawowej nr 3 (widoczny od al. Wolności) poświęcony jej patronowi. Zaprojektował go i wykonał w 2022 r. Przemysław Klimek z Akademii Sztuk Pięknych, dofinansowało Ministerstwa Obrony Narodowej.
	Ile lat żył „Jaskółka”?
16.	Szkoła Podstawowa nr 3 – tablice na bocznej ścianie przy wejściu (słabo widoczne). Jedna upamiętnia nadanie imienia w 2021 r., druga przypomina, że budynek szkoły powstał w 1963 r. jako Pomnik Tysiąclecia Państwa Polskiego.
	Jaki symbol znajduje się w tarczy nad napisem starszej tablicy?
17.	Ul. Batorego 1 – okazała, przedwojenna willa Hejdenrejchów, kiedyś posiadała drewniane werandy. Jej pierwszy właściciel był kolejarzem.
	Ile małych, prostokątnych okienek jest na najwyższej kondygnacji od ulicy Targowej?
18.	Cmentarz założony w latach 90. XX w. (według historycznych granic jest na terenie Rybienka Łochowskiego). Zwraca uwagę kaplica grobowa położona prawie na wprost wejścia, przypominająca kształtem postać anioła. Za nią znajduje się kaplica cmentarna, a blisko niej krzyż z 1947 r. przeniesiony – po zastąpieniu go nowym - ze zbiorowej mogiły ofiar pomordowanych przez Niemców 29 maja 1943 r. (Miejsce tej zbrodni, zwane „na Fideście”, znajduje się w lesie poza trasą, po wschodniej stronie linii kolejowej. Więcej wiadomości o tym wydarzeniu i jego związku z postacią „Jaskółki” m.in. na stronie https://nowywszkwowak.pl/wydarzenia/sp-tu-rozstrzelano-290543-polacy-zabrani-z-pociaqu-foto.html#google_vignette)
	Kto odrestaurował krzyż?
19.	Ul. Graniczna 9 – przedwojenna, drewniana willa Zuzanny i Franciszka Baczewskich „Janeczka” (to imię ich córki zmarłej na gruźlicę w wieku 17 lat w 1926 r.), wybudowana z deputatów kolejowych, w 1933 r. otwarta jako „półpensjonat”. Podczas okupacji na piętrze mieściła się tu konspiracyjna drukarnia pisma „Do celu”, zorganizowana przez siostry Zofię Kłuskiewicz „Rajska” oraz Marię Irenę Rytel „Irena”, jej historię zakończyła tragiczna śmierć Stanisława Wróbla „Jaskółki”, ochraniającego kolporterkę Janinę Siek. (Przedwojenny jest także dom przy Granicznej 14.)
	Jaki obiekt z betonu, widoczny od ulicy Granicznej, znajduje się w pobliżu południowej ściany budynku?
20.	Niewielka, drewniana kaplica na terenie przy kościele parafialnym. Została przeniesiona tu z pobliskiej działki w latach 70. XX w. Właścicielka posesji przekazała kapliczkę kościołowi w testamencie. (Świątynia jako drewniana kaplica pw. Królowej Korony Polski wzniesiona została w latach 1937-1938 w stylu zakopiańskim wg projektu Teodora Burschego na terenie подарowanym przez Magdalenę Skarzyńską. W latach 1975-1978 do kościoła została dobudowana murowana wieża – dzwonnica wg projektu Arkadiusza Ławrowa. Jednocześnie zwiększono powierzchnię budowli i podwyższono elewację frontową.)
	Jak miała na imię fundatorka?
21.	Al. Wolności 13 – przedwojenna willa Aleksandra i Władysławy Biernackich. Ich dzieci zginęły w tragicznych wypadkach: syn w 1944, córka w 1948. Aleksander był inżynierem, w latach 50. pracował jako nauczyciel w szkole zawodowej. W początkach lat 60. u Biernackich zamieszkał ks. Jerzy Dębowski, któremu przekazali dom.
	Ile stopni schodów trzeba pokonać, by dostać się do domu wejściem od strony północno-wschodniej?
22.	Al. Wolności 9 – miejsce odpoczynku dla turystów z zadaszonymi ławostołami i tablicą „Puszcza Kamieniecka”.
	Jakie wydmy są obszarem Natura 2000?
23.	Al. Wolności 8 – przedwojenna willa Morków „Emilja” (pisownia oryginalna). Wybudowana przez wędliniarza wyszkowskiego, zaopatrującego wojsko, Jana Szczepana Morkę dla chorującej na gruźlicę żony Emilii. Nadal w rękach rodziny. Mieści się tu siedziba Stowarzyszenia Miłośników Rybienka Leśnego i Okolic (na ścianie widoczna tablica z logo), we wnętrzu zgromadzono dużo pamiątek – to „dom z duszą”. (Koniecznie trzeba obejrzeć sąsiednie wille, w szczególności nr 6 wzniesioną przez Stanisława Chmielewskiego, cieślę.)
	W którym roku została wybudowana willa „Emilja”?
24.	Al. Wolności 4 – willa z 1938 r. Józefa Gąszewskiego, cieśli, który pracował przy budowie okolicznych domów.
	Ile ukośnych wsporników podtrzymuje balkon na piętrze?
25.	Al. Wolności 1 – jeden z najstarszych budynków w Rybieniu, powstał w 1931 r. dla dyrektora tartaku miejskiego w Wyszkowie, Zygmunta Janczura (nazywany „Janczurówką”). Już w latach 30. XX w. miał własny telefon. Przebudowany w 1935 r., w latach 1935-1938 wynajmowany na „Pensjonat Francuski”, od 1938 r. rodzina właściciela prowadziła tu pensjonat „Lech”. Obecnie podzielony na dwie części.
	Ile niedużych, kwadratowych otworów znajduje się u góry budynku, na całej jego długości od stronu alei Wolności?
26.	Ul. Graniczna 6 – przedwojenna willa zbudowana przez Helenę Dziekońską dla chorego na gruźlicę męża Tomasza, architekta, syna także architekta, znanego i niezwykle płodnego Józefa Piusa. (Helena była adwokatką, angażowała się w życie letniska, m.in. inspirowała działalność teatru. Ich syn Marek też został architektem – zaprojektował m.in. zespół budowli Panoramy Racławickiej we Wrocławiu - wspólnie z żoną Ewą, jeden z wnuków również wybrał ten zawód.)
	Na czym umocowano tabliczkę z numerem posesji i nazwą ulicy?

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/67 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46 (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na stronie internetowej na liście osób, które przebyły trasę TRInO.